

Bijlage 6b Valkuilen van een beoordelaar; valkuilen bij beoordelen

- 1 Contrasteffect : Resultaten worden bepaald door een leerling te vergelijken met een andere leerling, hetzij een slecht of een goed presterende.
- 2 Discriminatie/vooordeel : Onterechte beoordeling op grond van oneerlijke vooroordelen (ras, sekse, geloof, handicap).
- 3 Halo-effect : Door een opvallend positief punt van de leerling, plaats je de leerling in een positief daglicht en verwacht je dat de rest ook positief is (dit punt legt als het ware een 'aureool' (= halo) rond de persoon).
- 4 Horn effect : Tegenovergestelde van het Halo-effect. Door een opvallend negatief punt, plaats je de leerling in een negatief daglicht en verwacht je meer negatieve punten. Horn was de eerste die dit effect beschreef, vandaar de naam.
- 5 Illusie van validiteit : Je vindt de leerling sympathiek in plaats van competent, met een goede beoordeling tot gevolg.
- 6 Net-als-ik : Je beoordeelt de leerling positief omdat je veel overeenkomsten tussen de leerling en jezelf ziet.
- 7 Nieuwsgierigheid : Je vraagt door op onderwerpen die niet relevant zijn.
- 8 Eerste indruk : Je hebt de neiging om te snel een mening te vormen op grond van een eerste indruk.
- 9 Preoccupatie : Je schenkt geen aandacht aan wat een ander zegt, omdat je iets anders aan je hoofd hebt.
- 10 Projectie : Je hebt de neiging om anderen je eigen motieven, eigenschappen of gebreken toe te dichten.
- 11 Centrale tendentie : Je geeft geen extreem hoge of lage beoordelingen.
- 12 Generaliseren : Je geeft een algemeen oordeel op grond van slechts enkele gedragingen.
- 13 Toegeeflijkheid : Je scoort eerder hoog dan laag.
- 14 Vroegere oordelen : Je laat vroegere oordelen een rol spelen.
- 15 Relatie : Je beoordeelt ten onrechte positief om de relatie niet te verstoren.
- 16 Verbreding : Je brengt geen verdieping aan in je gesprek. Het blijft van algemene aard.
- 17 Vooringenomenheid : Je trekt conclusies voor je de feiten kent. Je hoort en ziet wat je wilt horen en zien.
- 18 Rolverwarring : Je vervalt in een andere rol, van bijvoorbeeld begeleider of hulpverlener.
- 19 Antwoord op eigen vragen zoeken : Gebeurt als beoordelaars niet gewend zijn om met criterium gericht interview te werken.
- 20 Experimenteereffect : De leerling gaat zich anders gedragen dan verwacht, ten gevolgen van de aanwezigheid van de beoordelaar.

- 21 Meer gewicht aan positieve dan aan negatieve aspecten : Dit kan optreden als de leerling positiever presteert dan de beoordelaar verwacht.
- 22 Ontwikkeling beoordelen in plaats van kwaliteiten : Je besteedt te veel aandacht aan de inspanning en/of vooruitgang van de leerling, in plaats van de aanwezige kwaliteiten.
- 23 Overhaast oordelen : Je hebt de neiging om te snel een mening te vormen op grond van een eerste indruk. Je gebruikt de beoordelingsprocedure om je eerste indruk bevestigd te zien.
- 24 Vooroordeel : Je oordeelt op basis van vooronderstelde eigenschappen van de leerling en/of geleverde bewijzen of op eerdere ervaringen (de zichzelf waarmakende voorspelling).
- 25 Weinig alert zijn op verwachtingen van anderen : Kandidaten hebben hun eigen ideeën en verwachtingen, die niet altijd stroken met die van ons. Als we dat niet onderkennen, zullen we elkaar nooit begrijpen.

